

Benet Julià

Especialista en ginecologia i responsable de la Biblioteca del Col·legi de Metges de Girona

Al doctor Benet Julià és habitual trobar-lo immergit en la lectura d'algun volum antic o documentant-se sobre algun il·lustre metge gironí. Darrerament ha escrit la biografia del doctor Josep Pascual i Prats, primer president del Col·legi Oficial de Metges de Girona. Coneix a la perfecció els valuosos fons bibliogràfics que es guarden als prestatges de la biblioteca que, segons el seu parer, podria convertir-se en un dels pilars d'una possible Càtedra d'Història de la Ciència a la Universitat de Girona. Julià opina que la biblioteca oferiria un material molt interessant als estudiants d'Història de la Medicina.

● **La seva especialitat era molt nova quan va començar a practicar-la a Girona?**

«Quan jo vaig arribar aquí, a l'any 1940, només hi havia el doctor Jacint Muñoz. Més endavant va arribar el doctor García del Amo i el doctor Joan Sabrià, el pare de l'actual cap del servei de Ginecologia i Obstetrícia de l'Hospital Josep Trueta. Va ser precisament a partir d'aquest moment que ens vam posar d'acord per fer una cosa que era absolutament innovadora en aquell temps: les guàrdies».

● **Abans d'això havien d'estar sempre preparats per atendre qualsevol urgència?**

«No teníem mai vacances. La nostra especialitat, juntament amb la de medicina general, era una de les més sacrificada-

des. Si tenies una partera que havia de desocupar a mitjans de juliol havies d'estar disponible al costat del telèfon per si calia el teu ajut. No teníem vida privada. Tant jo com el doctor Sabrià no ens vam poder casar fins que vam establir aquest sistema de guàrdies».

● **Qui feia aquesta feina quan no existia l'especialitat?**

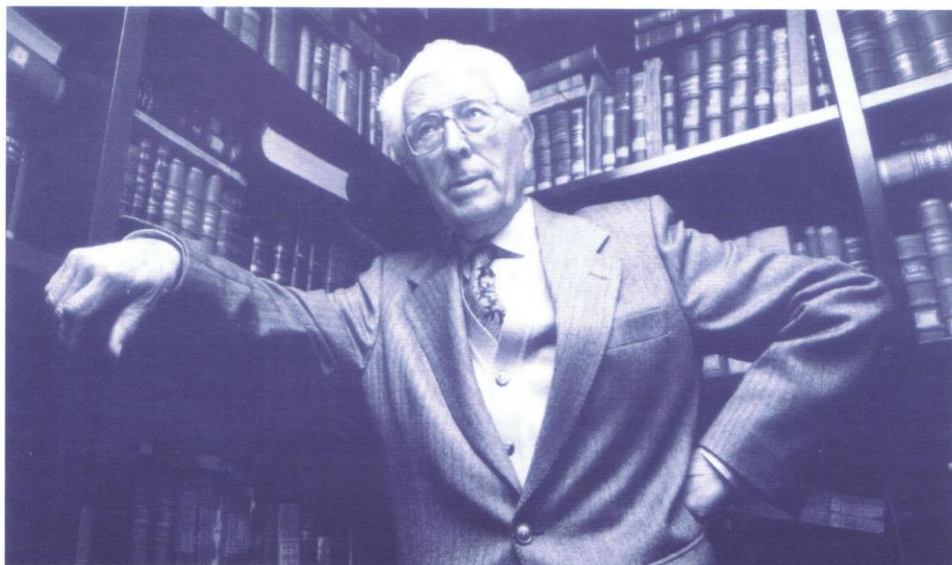
«Abans de la guerra la feia qualsevol metge de medicina general, però quan hi havia una cosa important la feia el cirurgià, el doctor Coll Turbau. Però aquest, entre ser el cirurgià de l'Hospital, el de la Clínica Girona -fundada per ell mateix- i fins i tot alcalde de Girona durant un temps, no tenia prou hores. Era clar que calien metges que fessin específicament aquesta feina, per això vaig decidir triar-la».

● **En aquell temps les llevadores tenien una funció molt important, no?**

«Abans tu no veies a les parteres, tot ho feia la llevadora. Era la dona de confiança i qui s'encarregava de cridar el metge si hi havia problemes. Anaven a viure a la casa de la partera uns dies abans i s'hi quedaven uns dies després del naixement. Si la cosa no anava bé et cridaven amb presses i et trobaves a una dona que no havies vist mai. En pocs minuts t'havies de fer una idea del motiu pel qual el part no havia seguit el seu curs normal i intentar solucionar-ho. Calia reaccionar amb decisió. Les dones també acudien a la llevadora quan tenien altres tipus de problemes: un fluxe o una hemorràgia. Era el *summum* per les dones d'aquell temps».

● **Va costar trencar aquest monopoli de les llevadores?**

A part d'això, als primers temps encara va persistir una

Benet Julià a la biblioteca del Col·legi de Metges de Girona.

«Em va explicar que perquè el nano baixés no se'ls va acudir res més que lligar-li una corda al voltant de les aixelles i, després de passar-la per una biga del sostre, enfilar-la enlaire com aquell qui penja un pernil»

certa vergonya que un home visités una dona. Recordo una anècdota certament curiosa que diu molt sobre la manera de procedir d'algunes d'aquestes dones. Una llevadora em va trucar explicant que feia dies que estava intentant fer néixer un nen i no hi havia manera. La vaig fer portar a la clínica i em vaig adonar que l'infant era a baix de tot i que amb una senzilla aplicació de fórceps sortiria. Efectivament, tot va anar bé. Al dia següent la vaig visitar. Em va dir que li feia mal sota les aixelles. Ho vaig atribuir a la pujada de la llet, tot i que em va estranyar una mica que fos tan aviat. Com que va continuar queixant-se uns dies, li vaig preguntar des de quan li feia mal. «Des que em varen penjar», va respondre. Perquè el nen baixés no se'ls va acudir res més que lligar-li una corda al voltant de les aixelles i, després de

●Ha notat diferències en la manera d'expressar-se les dones durant els seus anys d'exercici? Hi ha menys tabús?

«No pas massa. Potser llavors hi havia una certa inhibició segons en quines expressions que ara són més lliures. En el fons, si et ve una dona i li diu que li falta la regla ja saps que vol saber si està embarassada. En aquell temps et donaven més excuses però era el mateix. A més, s'ha de tenir en compte que en aquells temps una mare soltera era rebutjada socialment i a vegades se l'expulsava de casa».

●Un metge havia de tenir, doncs, molt de tacte.

«Molt. Hi ha una anècdota d'un metge que tenia molta mà esquerra i havia de fer-li saber al pare d'una família molt benestant de Barcelona que la seva filla soltera havia quedat embarassada. Va començar dient-li que es tractava d'un cas molt greu: potser un tumor. Hi havia molt poques possibilitats de supervivència i la filla s'hi jugava la vida. Finalment, però, va afegir que en el millor dels casos també podria equivocar-se i tractar-se d'un embaràs. El pare va sospirar alleujat: "Ojalà, Ojalà"».

●Vostè va haver d'assistir moltes dones que van tenir problemes per culpa d'aquests avortaments clandestins?

«No gaires, però els casos que hi havia eren molt greus. Ho feia gent sense escrúpols que no tenia cap coneixemet

mèdic, per quatre quartos. La legislació era molt severa en aquest punt i ens obligava a denunciar-ho. Sovint hi havia judicis contra gent que feia aquestes pràctiques. Recordo una dona de Vila-roja, carregada de fills, que es va creure una veïna seva que va dir que li "solucionaria" l'embaràs. Li va posar una agulla per la vagina i la va matar a l'acte. I en els casos en què tot anava bé aparentment, més endavant apareixien complicacions i molts acabaven amb defunció».

●L'instrumental que s'aplicava en els parts difícils ha variat molt?

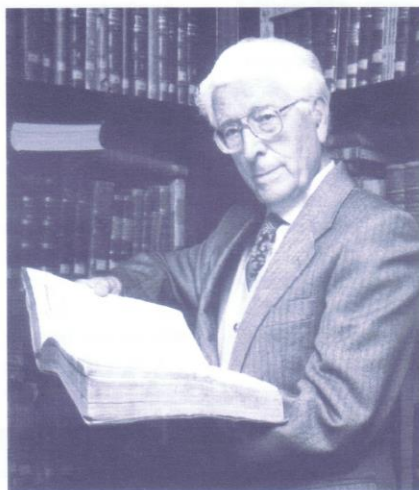
«Llavors només hi havia dos sistemes: una aplicació de fórceps o bé amb la mà. La mà s'usava quan el nen venia de peus. El fórceps era simplement per estirar-lo. Tant una tècnica com l'altra requerien molta pràctica. Ficar la mà dintre

de la vagina d'una dona per anar a buscar un nen mal posat és complex. Un cop ets allà dintre t'hi trobes moltes coses. Vas a cegues. Pots trobar-te que el que et pensaves que era un peu és una mà. Llavors el nen queda travessat: mal assumpte. De cames n'hi havia una que en dèiem la bona i una altra la dolenta. Segons quina agafaves el nen et quedava encallat a l'os de pubis. El fórceps també era delicat perquè amb les culleres prement e cap del nen s'havien arribat a fei autèntics disbarats. Actualment s'usa molt la ventosa, sobretot pels parts normals que van lents. Er l'aplicació de la cessària sí que s'ha fet una gran canvi. En el nostre temps es feia de cent en quaranta. Era greu i s'ha de tenir en compte que no hi havia antibiòtics. Ara potser fins i tot se n'abusa. Els canvis

es noten, sobretot, a la sala de parts. Els aparells disponibles són molt útils i s'ha avançat molt en les tècniques de l'anestèsia. Abans utilitzavem èter i altres substàncies per inhalació».

●I en la branca de la ginecologia?

«Els aparells que s'usen són més avançats i faciliten la feina però les solucions no han variat gaire. Cal diferenciar entre la ginecologia mèdica i la quirúrgica. En aquest darrer camp hi ha la intervenció abdominal o la vaginal. Jo sempre he practicat més la solució vaginal. Té l'avantatge que es veu més bé i la lesió traumàtica és més petita. L'extirpació de matrius sempre l'he fet per baix, tot i que en molts casos és impossible. Em va venir una dona que tenia un quiste d'ovari tar gros que semblava un embaràs gemelar de nou mesos. E company que aguantava el quiste mentre li trèiem quasi nc

«És precisament per aquest rebuig social de la mare soltera que hi havia tants avortaments provocats»

podia suportar el pes. La dona estava tant acostumada a dur-lo que quan s'en va lliurar va haver de tornar a aprendre a caminar: queia enrera».

●S'han fet moltes campanyes per tal de detectar un possible càncer de mama a través de l'autoexploració. Això no ha creat una mica de psicosi?

«Abans, quan les dones venien per un càncer de mama era que pràcticament ja se l'havien diagnosticat elles mateixes. Apareixien esverades, amb un bony gros que els feia mal. Només calia confirmar el seu propi diagnòstic. Tot i la solució quirúrgica hi havia un tant per cent molt elevat de fracassos. Ara, amb les campanyes, l'autoexploració i les mamografies es pot arribar a veure l'inici d'una tumoració. La intervenció és senzilla i les probabilitats d'èxit han pujat a un setanta o vuitanta per cent quan abans no arribaven ni a un vint».

●Quines fórmules de contracepció recomana?

PERFIL

Benet Julià és el ginecòleg més veterà en exercici a les comarques gironines. Als seus 81 anys compagina la feina a la consulta, on continua atenenent pacients de tota la vida, amb les seves aficions al dibuix i la història. Els seus records de 50 anys d'exercici mèdic ens il·lustren prou bé sobre uns temps heroics en què un metge, i sobretot un tocòleg-ginecòleg, es devia amb cos i ànima a la seva professió. Calien certes dosis d'esperit aventurer, capacitat d'improvització i el que s'anomena «do de gents».

venir els de can Dexeus amb mètodes més científics. No és tan senzill, és una tècnica força complexa».

«Jo, com que sóc d'una altra època no en sóc gaire partidari. Reconec que poden ser útils en alguns casos. En cas de necessitat potser el més aconsellable és la famosa píndola. Pel que fa a altres aparells jo no crec en ells. Al principi, però, havíem vist veritables desgràcies amb les píndoles. A algunes dones els alterava la coagulació de la sang i fins i tot produïa embòlies greus».

●La inseminació artificial ja existia?

«Sí, però jo només l'havia proposat en el cas dels matrimonis i amb el semen del marit. Em va venir una parella que tenia moltes ganes de tenir un nen. Com que aquí no hi havia mitjans vaig anar a París a buscar la famosa xeringa i l'aguilla per inseminar. Això devia ser pels anys seixanta. Com que no em va anar bé ja no ho vaig provar més. Després ja van